

Regioplan VNO-NCW regio Arnhem-Nijmegen 2007 - 2010

Onderneemt u mee?

Inhoud

Inleiding	4
Doel Regioplan	5
Speerpunten	5
Speerpunt 1: Verbeteren van de relatie onderwijs-bedrijfsleven	6
Speerpunt 2: Inzetten op regiomarketing	8
Speerpunt 3: Een goede fysieke bereikbaarheid	10
Speerpunt 4: Verminderen van administratieve lasten en regels	12
Speerpunt 5: Ondersteunen & stimuleren van kennisclusters	14

Inleiding

Het jaar 2006 is het jaar waarin de besturen van VNO-NCW Arnhem en VNO-NCW Nijmegen zijn gefuseerd tot één regio, te weten VNO-NCW regio Arnhem-Nijmegen.

De afgelopen jaren hebben de regio's Arnhem en Nijmegen zich afzonderlijk ingezet voor een goed ondernemersklimaat in de regio. De fusie bundelt de afzonderlijke inzetten tot één krachtige, gezamenlijke inzet.

Ondernemers zijn druk met het runnen van hun bedrijf. In de bedrijfsomgeving gebeurt ondertussen van alles op het gebied van ruimtelijke ordening, infrastructuur, innovatie en onderwijs. Ook worden ondernemers in hun ondernemen geconfronteerd met een veelvoud aan administratieve lasten en regels.

Al deze zaken hebben een grote impact op de verdere ontwikkeling en groei van het bedrijf.

VNO-NCW regio Arnhem-Nijmegen streeft ernaar de gezamenlijke belangen van haar 'ondernemende' leden zo goed mogelijk te behartigen. Dit door structureel overleg met overheden op regionaal niveau (Stadsregio Arnhem Nijmegen) en op provinciaal niveau (rechtstreeks en via SER Gelderland).

VNO-NCW regio Arnhem-Nijmegen reageert op provinciale, regionale en gemeentelijke nota's en voert gesprekken met ambtenaren en politici.

De fusie vormt tevens de aanleiding om voor de nieuwe regio een nieuw Regioplan op te stellen, waarin speerpunten staan waar VNO-NCW regio Arnhem-Nijmegen zich de komende jaren hard voor gaat maken.

ir. Gert Kroon
Directeur Arcadis, Ruimte & Milieu
Voorzitter VNO-NCW
regio Arnhem-Nijmegen

drs. Eric van Gaalen
Fiscalist BDO CampsObers
Accountants & Belastingadviseurs
Vice-voorzitter VNO-NCW
regio Arnhem-Nijmegen

drs. Gerbert Wubs
Regiomanager VNO-NCW
regio Arnhem-Nijmegen

Doel Regioplan

De Stadsregio Arnhem-Nijmegen is één van de belangrijkste economische concentraties/stedelijke netwerken van ons land, met een internationale dimensie. Het is daarom als zodanig benoemd in de *Nota Ruimte* en *Pieken in de Delta*.

De Stadsregio Arnhem-Nijmegen is sterk groeiend. Het bestaat uit een 20-tal gemeenten, en telt op het moment een bevolking van circa 700.000 inwoners in een sterk stedelijk gebied. Met ongeveer 35.000 bedrijven biedt de Stadsregio werk aan zo'n 323.000 mensen.

De ambities van de regio zijn hoog: Stadsregio Arnhem-Nijmegen wil na de Randstad de sterkste economische regio van Nederland worden. Het gebied vormt een belangrijke schakel tussen de Randstad en het Duitse achterland.

Het Regioplan

VNO-NCW regio Arnhem-Nijmegen is van mening dat nog het een en ander te verbeteren valt aan het ondernemingsklimaat in de Stadsregio. VNO-NCW regio Arnhem-Nijmegen wil met dit Regioplan kort maar krachtig duidelijk maken welke acties er voor de komende jaren nodig zijn om een voor ondernemers aantrekkelijke Stadsregio te garanderen.

Speerpunten

Uitgangspunt van het Regioplan is dat het bestuur de regio Arnhem-Nijmegen als een economisch samenhangende regio ziet. Een regio die concurrerend moet zijn op nationale en internationale schaal. Om dat te bereiken is een aantal speerpunten benoemd die er toe moeten leiden dat het economisch potentieel van de regio maximaal kan worden benut. Per speerpunt benoemen wij in dit Regioplan puntsgewijs de knelpunten, de oplossingen en de actiepunten.

Deze speerpunten zijn:

- 1) Verbeteren van de **relatie onderwijs-bedrijfsleven**
- 2) Inzetten op **regiomarketing**
- 3) Een goede fysieke **bereikbaarheid**
- 4) Verminderen van administratieve **lasten en regels**
- 5) Ondersteunen & stimuleren van **kennisclusters**

Speerpunt 1:

Verbeteren van de relatie onderwijs-bedrijfsleven

Het blijkt voor ondernemers in de regio Arnhem-Nijmegen niet eenvoudig te zijn om aan goed gekwalificeerd personeel te komen. Eén van de oorzaken hiervan is dat veel jongeren geen arbeidsmarkt relevante opleiding volgen, of te laag gekwalificeerd zijn/blijven. Onderwijs- en kennisinstellingen moeten goed in beeld hebben voor wat en voor wie zij opleiden; zij moeten de vinger aan de pols houden om de behoeften vanuit het bedrijfsleven goed te kunnen vertalen naar de opleidingsprogramma's. Arbeidsrelevant opleiden in kwaliteit en kwantiteit staat voorop. Voor docenten binnen de onderwijs- en kennisinstellingen is het daarom belangrijk dicht bij het bedrijfsleven te staan om zo ervaring op te doen met de nieuwste methodes en technieken.

De huidige en toekomstige arbeidsmarkt is gespannen; de werkgelegenheid stijgt en er is steeds meer sprake van tekorten aan personeel als gevolg van de demografische ontwikkelingen en de klassieke mismatch tussen vraag en aanbod. Het bedrijfsleven moet zich voorbereiden op een veranderende samenstelling van de beroepsbevolking (meer vrouwen, ouderen en allochtonen) en meer diversiteit in het personeelsbeleid. Daarnaast zullen bedrijven moeten werken aan de permanente educatie van de belangrijkste productiefactor voor vernieuwing: hun personeelsbestand. Permanente educatie vergroot hun marktwaarde en daarmee de employability en reïntegratiemogelijkheden.

Voor het bedrijfsleven en het onderwijs in de Stadsregio Arnhem-Nijmegen is het dus van groot belang dat de relatie onderwijs-bedrijfsleven sterk wordt verbeterd. Kortom; er moet nauwer worden samengewerkt.

Knelpunten

- Tekort aan gekwalificeerde arbeidskrachten in diverse sectoren en op verschillende niveaus.
- Desinteresse van de schooljeugd in techniek en bouw.
- Contacten tussen het beroepsonderwijs en het bedrijfsleven laten te wensen over.
- Onvoldoende inspelen op de belangrijke ontwikkeling van de kennisintensivering van de Nederlandse economie.
- Problemen met de invulling van stageplaatsen, werving en afstemming is suboptimaal.
- Er wordt te weinig ingespeeld op (bij)scholing van ouderen.

Oplossingen

- Verbetering van het 'slechte' imago van technische beroepen.
- Bij- en omscholing van jonge schoolverlaters zonder diploma en (oudere) arbeidskrachten.
- Een directe relatie tussen kennisafnemers en kennisleveranciers; breng die partijen bij elkaar die ook direct iets met elkaar te maken hebben.
- Oprichting van een leerwerkloket voor een betere afstemming tussen partijen die werkgevers benaderen voor stages, leerbanen en vacatures. Hiermee wordt een centraal loket gecreëerd waar werkgevers met al hun vragen op deze terreinen terecht kunnen.

Acties

- Het organiseren van techniekdagen waarbij jongeren actief kennis kunnen maken met de boeiende aspecten van technische beroepen.
- Het aanbieden van 'groeibanen' waarin mensen zonder werk de kans wordt geboden werkervaring op te doen en zo makkelijker een baan te vinden.
- Dag van de docentenstage, waarbij docenten stage lopen in het bedrijfsleven en zo meer inzicht krijgen in de vraag.
- Samenwerking met kenniscentra ten behoeve van sluitende aanpak stages etc.
- Banen- en stagefestival.

Speerpunt 2: Inzetten op regiomarketing

Om de kwaliteiten van de regio Arnhem-Nijmegen als vestigingsplaats binnen Nederland en over de grens te onderstrepen is het van groot belang hierop in te spelen door middel van regiomarketing.

De kwaliteit van de omgeving met een goed vestigingsklimaat of met gunstige vestigingsvoorwaarden is een noodzakelijke voorwaarde voor een sterke (internationale) concurrentiepositie. Een goede naamsbekendheid waarbij de unieke kwaliteiten van de regio Arnhem-Nijmegen worden uitgedragen maakt dat ondernemers in de regio willen investeren.

Regiomarketing heeft als doel de regio verder te ontwikkelen en aantrekkelijker te maken voor de verschillende doelgroepen (bedrijven, bewoners en bezoekers) door het gewenste imago optimaal uit te dragen (Ernst & Young, 2004).

Om te concurreren in een wereld die enerzijds steeds kleiner wordt door de moderne communicatietechnieken en anderzijds wordt gekenmerkt door schaalvergroting, is het nodig de concurrentiepositie van regio's te verbeteren en de kwaliteiten van Arnhem en Nijmegen te bundelen. Het product 'de regio Arnhem-Nijmegen' dient zo goed mogelijk verkocht te worden.

Zoals in de inleiding al genoemd is de regio Arnhem-Nijmegen één van de belangrijkste economische centra van het land. Het knooppunt Arnhem-Nijmegen kent tal van voordelen zoals de centrale ligging tussen grote afzetmarkten, de aanwezigheid van een groot aantal kennisinstellingen en een aantrekkelijke woonomgeving. Een bekend spreekwoord zegt echter: onbekend maakt onbemind. Te veel nog worden de kwaliteiten van de regio versnipperd gecommuniceerd. Zo is Arnhem een HST-halteplaats en ontstaat in Nijmegen een innovatiecentrum in 52 degrees. Op zich geweldige assets die echter in kracht winnen indien ze verknoopt worden gepresenteerd op het niveau van de regio.

Knelpunten

- Teveel denken vanuit 'lokale' kwaliteiten.
- Matige (inter)nationale bekendheid.
- Onvoldoende bewustzijn van de unieke selling points van de regio Arnhem-Nijmegen.

Oplossingen

- Het organiseren van 'events' op regionaal niveau.
- Harmoniseren van de communicatie naar buiten toe, spreken met één mond.
- (Inter)nationale positionering.

Acties

- Uitwerken plan ten behoeve van profilering en positionering van de Stadsregio Arnhem-Nijmegen.
- Het imago van de regio verbeteren door in te zetten op innovatie, nabijheid kennisinstellingen, centrale ligging met een snelle achterlandverbinding, een behulpzame overheid en een prettige werk- en woon-omgeving.
- Realiseren van regionale voorzieningen voor bedrijvigheid met een (inter)nationale uitstraling (bijvoorbeeld innovatiecentra, containeruitwisselpunt, woonboulevard).
- Opstellen van een 'event' kalender om de regio te positioneren (brengen van de Floriade naar de Stadsregio?).
- Opstellen van een gedragen lijst van unieke selling points van de regio.

Speerpunt 3: Een goede fysieke bereikbaarheid

Bereikbaarheid is voor het bedrijfsleven een essentiële vestigingsvoorwaarde. De Stadsregio Arnhem-Nijmegen omvat een verzorgingsgebied met zo'n 700.000 inwoners. De economische betekenis van de regio groeit sterk. Deze sterke economische ontwikkeling is terug te zien in de toename van verkeersbewegingen in en rondom de Stadsregio.

Op dit moment is de situatie van de fysieke bereikbaarheid van de Stadsregio Arnhem-Nijmegen, buiten de spitsuren, nog enigszins redelijk te noemen. Maar het wordt op de wegen in en rondom de Stadsregio steeds drukker en vooral tijdens de spitsuren komt het verkeer vaker vast te zitten.

Als we kijken naar de problemen met betrekking tot de fysieke bereikbaarheid moeten we onderscheid maken tussen de externe bereikbaarheid (van en naar de Stadsregio) en de interne bereikbaarheid (binnen de Stadsregio).

Knelpunten

Externe bereikbaarheid

De voorgenomen verbreding van de brug in de A50 bij Ewijk en de geplande verbredingen van A50 Valburg - Grijsoord en A12 Waterberg - Velperbroek zijn van cruciaal belang om de Stadsregio op korte termijn bereikbaar te houden. Op middellange termijn kan echter alleen een significante uitbreiding van het hoofdwegennet voorkomen dat de Stadsregio in de spits onbereikbaar wordt.

Interne bereikbaarheid

Niet alleen verkeer van- en naar de Stadsregio ondervindt hinder van de toegenomen verkeersdruk, ook het verkeer binnen de Stadsregio staat steeds vaker stil. Vooral de 'slagader' (de A325) tussen Arnhem en Nijmegen slijt steeds verder dicht. Een 'verkeersinfarct' dreigt.

Oplossingen

- Versnelde doortrekking van de A15 van knooppunt Ressen naar de A12.
- Doortrekking van de A73.
- Vergroting van de capaciteit van de A325 door bijvoorbeeld extra rijstroken en/of een verkeersplein in de Waalsprong.
- Het creëren van alternatieve routes naast de A325, door middel van 'upgrading' van bestaande provinciale en lokale wegen.
- Investering in verbetering van het regionaal/lokaal openbaar vervoer.

Acties

- Vinger aan de pols bij doortrekking A15.
- Lobby doortrekking A73.
- Lobby lightrail.

Speerpunt 4:

Verminderen van administratieve lasten en regeldruk

De laatste jaren is er een ommekeer merkbaar in het bestuurlijk denken over regels en de handhaving daarvan. Het kabinet heeft onder aanvoering van minister Zalm fors gesneden in een aantal regels en gewerkt aan verlaging van de administratieve lastendruk. Ook op decentraal niveau is deze beweging ingezet. Minister Dekker (VROM) ontwikkelde de integrale Omgevingsvergunning, die bedrijven veel tijd, geld en frustratie moet gaan besparen bij de aanvraag van vergunningen. De omgevingsvergunning is een integrale vergunning voor de fysieke terreinen wonen, ruimte, milieu, natuurbescherming en flora en fauna.

Minder administratieve lasten en minder regels zorgen voor een aanzienlijke verbetering van het klimaat voor nieuwe en bestaande ondernemingen.

Dit alles neemt niet weg dat VNO-NCW regio Arnhem-Nijmegen van mening is dat er een cultuuromslag nodig is. Beleidsmakers en politici moeten meer bestuurlijk lef gaan vertonen.

"Ga niet meer puur op de letter van de wet zitten, maar denk ook praktisch en oplossingsgericht mee met ondernemers!"

Verder maakt VNO-NCW regio Arnhem-Nijmegen zich grote zorgen over de blijvend hoge lokale lasten in onze regio. Uit onderzoek blijkt dat ook in 2006 de lokale lasten voor ondernemers onverdeeld hoog zijn. Zo betaalt een modelbedrijf in Nijmegen bijna € 3.800,- meer aan OZB als hetzelfde bedrijf in Arnhem. Nijmegen is hiermee de op een na de duurste gemeente van Nederland voor ondernemers. Niet alleen de hoogte, maar ook de diversiteit in lokale lasten is onbegrijpelijk. Het is van de gekke dat er binnen de Stadsregio zulke grote verschillen mogelijk zijn. Met verschillende vestigingen in verschillende gemeenten begrijpt een ondernemer niet meer waar hij aan toe is.

Knelpunten

- Bedrijven hebben te maken met veel afdelingen binnen gemeenten en een onduidelijke organisatie.
- Lastendruk is totaal onduidelijk en in hoogte enorm variërend.

Oplossingen

- Per gemeente een centraal bedrijvenloket waar bedrijven een beroep kunnen doen op projectmanagement/accountmanagers met bevoegdheden.
- Lagere- en meer harmonie in bedrijfslasten.

Acties

- Afspraken met gemeenten om te komen tot vermindering van de regeldruk. Nadruk op 'best practices'.
- Per gemeente komen tot instelling van een centraal bedrijvenloket waar bedrijven een beroep kunnen doen op projectmanagement/accountmanagers met bevoegdheden op alle terreinen die ondernemers aangaan.
- Zorg voor een continue focus op het schrappen van overbodige en tegenstrijdige regels en vergunningen.
- Voorkom dat ondernemingen met teveel toezichthouders te maken krijgen en onnodig veel informatie moeten geven.
- Zorg voor een adequate vergunningverlening door overleg met bedrijven.
- Zet in op een geïntegreerd vergunningenbeleid en geïntegreerde vergunningverlening. Voorkom tegenstrijdige regels.
- Zorg bij de beoordeling van vergunningaanvragen voor eenvoudige procedures en korte doorlooptijden.
- Monitor Lokale Lasten verder uitdiepen en misstanden continue op de agenda plaatsen.

Speerpunt 5:

Ondersteunen en stimuleren van kennisclusters

De concurrentiepositie van regio's met daarbinnen het regionale bedrijfsleven wordt meer en meer afhankelijk van kennis en innovatie. Om de toenemende (inter)nationale concurrentie het hoofd te bieden, moeten bedrijven nieuwe producten en diensten op de markt brengen. Toepassing van nieuwe kennis of innovatie is daarvoor noodzakelijk. Meer en meer tracht het regionale bedrijfsleven de krachten te bundelen door het organiseren van specialistische clusters en netwerken.

De digitale ICT toepassingen maken het mogelijk dat een ieder snel kennis en informatie kan bemachtigen. Toch blijkt dat face-to-face contacten essentieel zijn voor het innovatieve succes van kennisnetwerken of kennisclusters. De fysieke nabijheid van de belangrijkste partners is daarom zeer belangrijk.

Door zich te specialiseren hebben bedrijven producten en productieprocessen die niet tot de kerntaken behoren uitbesteed aan andere bedrijven die zich daarin wel gespecialiseerd hebben. Hierdoor zijn er relaties ontstaan tussen uitbestedende en toeleverende bedrijven.

Stadsregio Arnhem-Nijmegen ligt op de megacorridor naar het Oosten. In het gebied liggen kansen voor de ontwikkeling van logistieke dienstverlening, zeker als de Betuweroute is afgerond. Oost-Nederland beschikt verder over publieke en private kennisconcentraties rond de universiteiten in Twente, Nijmegen en Wageningen. Het zijn belangrijke aanknopingspunten voor kennis- en productiviteitsontwikkeling.

Veelbelovend is het Valley-concept: Food Valley rond Wageningen en de Gelderse Vallei, Health Valley rond Arnhem/Nijmegen en Technology Valley in Twente. De aanleg en herstructurering van bedrijventerreinen in deze gebieden ondersteunen deze potenties. Het is belangrijk dat de bestuurlijke instanties, bedrijven en kennisinstellingen elkaar weten te vinden en gezamenlijk optrekken om de Stadsregio op de kaart te zetten.

Knelpunten

- Onbekendheid met kennisinstellingen als universiteiten en TNO, samenwerkingsverbanden zoals de Valley's, het schrijven van projectvoorstellen of een plan van aanpak, of het aanvragen van subsidies.
- Behoeftte aan nadere invulling van de Valley-gedachte.

Oplossingen

- Het samenbrengen van bedrijven en kennisinstellingen.
- Het concreet uitwerken van een innovatieconcept dat past bij de regio. Dit mag 'Healthvalley' zijn, maar dan moeten we er wel body aan geven. Waarom geen Stadsregio als centrum van de waterstof-technologie?

Acties

- De Innovatiemakelaar, concrete daadkracht voor ondernemers die innovatieve ideeën willen realiseren.
- Organiseren van een brainstorm-bijeenkomst met belangrijke stakeholders om invulling te geven aan belangrijke innovatieconcepten.

